

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de Serviciul Vamal,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Golban Dumitru împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova privind contestarea actelor administrative, restabilirea la locul de muncă și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău

(Dosarul nr. 3ra-404/23)

NR. PIGD (2-21124449-01-3ra-11042023)

Art. 20 alin. (8) Cod vamal (în vigoare la momentul producerii evenimentelor). Anul de fabricație se stabilește în baza datelor ce se conțin în certificatul de înmatriculare (pașaportul tehnic) și în codul VIN (numărul de identificare al vehiculului). În cazul necorespunderii datelor din documentele de înmatriculare cu cele din codul VIN, drept bază se iau datele uzinei producătoare a vehiculului sau informația obținută de la dealerii autorizați ai producătorilor de mașini. În cazul în care o persoană prezintă copii ale actelor de înmatriculare, eliberate anterior de țara exportatoare a vehiculului, și există suspiciuni privind anul de fabricație indicat în aceste copii, anul de fabricație se stabilește în baza datelor uzinei producătoare sau în baza informației obținute de la dealerii autorizați ai producătorilor de mașini.

Au examinat anterior cauza judecătorească: Instanța de fond: V. Ciumac,
Instanța de apel : A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc

7 februarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Serviciul Vamal,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judcători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 20 august 2021, Golban Dumitru a depus acțiune împotriva Serviciului Vamal. privind anularea ordinului Serviciului Vamal nr. 866-p din 29 iulie 2021 cu privire la destituirea din funcție a dlui Dumitru Golban, Biroul Vamal Centru, restabilirea în funcție și achitarea tuturor plăților salariale cuvenite, repararea prejudiciului moral în mărime de 30 000,00 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii a indicat că, la 2 august 2021, a făcut cunoștință cu ordinul Serviciului Vamal nr. 866-p din 29 iulie 2021 cu privire la destituirea din funcție a lui Golban Dumitru, conform căruia, i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de „destituire din funcție”, în temeiul art. 52 lit. h) din Legea cu privire la Serviciul Vamal.

3. Reclamantul a considerat, că ordinului de destituire din funcție este neîntemeiat și ilegal, menționând că, la 31 mai 2021, activând în cadrul postului vamal intern Industrială, i-a fost repartizată informatic pe culoar roșu de vămuire declarație vamală, conform căreia agentul economic S.R.L. „Tolpav Comerț”, a solicitat plasarea în regim vamal de import definitiv mărfuri „minitractoare agricole uzate”.

4. A indicat, în baza declarației vamale nr. 2070I45335 din 14 mai 2021, că a inițiat controlul vamal al declarației vamale repartizate, prin verificarea documentară a datelor din declarație și a actelor de însoțire. Totodată, a vizualizat actul de inspecție creat conform declarației vamale anterioare, pentru a lua cunoștință cu acțiunile întreprinse de colegul de serviciu aflat la acea etapă, în concediu anual.

5. Astfel, în urma controlului documentar, a constatat că inspectorul precedent a efectuat controlul fizic al mărfii, pentru ca ulterior, în baza interpelării nr. 6591 din 17 mai 2021, inspectorul vamal să solicite asistența specialiștilor laboratorului vamal pentru a identifica marfa și pentru a confirma/infirma anul de fabricație a minitractoarelor.

6. A arătat că, conform răspunsului laboratorului vamal nr. 28/10-7016 din 24 mai 2021, specialiștii au indicat asupra imposibilității identificării anului de fabricare în baza controlului fizic al mărfii, la fel, fiind indicat asupra unei surse de

internet, potrivit căreia, minitractoare analogice se prezumă a fi produse într-o anumită perioadă, iar la unele articole nu s-a stabilit nici o perioadă.

7. Concluziile date au fost expuse în actul de inspecție, însă, fără a decide asupra conformității datelor din declarația vamală respectivă sau asupra eventualelor neconformități. Suplimentar la cele relatate, în setul actelor de însoțire, a fost inclus la 28 mai 2021, raportul de expertiză al Biroului Asociaț de Experți judiciari „CEXIN”, potrivit căruia se confirmă poziția Laboratorului vamal referitor la imposibilitatea stabilirii anului fabricației în urma controlului fizic. Totodată, experții au apreciat veridicitatea invoice-ului anexat la declarația vamală, stabilind autenticitatea și originalitatea acestuia, inclusiv a datelor cuprinse în el, în special cele vizând anul de fabricare. În același act, experții au concluzionat că anul de fabricare putea fi stabilit conform metodei documentare și anume în baza informațiilor cuprinse în invoice și alte acte de însoțire.

8. Reclamantul a susținut că, din aceste motive, ținând cont de complexitatea cazului, precum și lipsa unor informații ce ar confirma aspectul declarării eronate al anului fabricației, conducându-se de prevederile art. 61 Codul Vamal, a întocmit și prezentat spre coordonare șefului de post și ulterior spre aprobare conducerii biroului vamal raportul nr. 3608 din 11 iunie 2021.

9. Raportul respectiv a fost coordonat și avizat de conducerea postului vamal Industrială și de către conducerea Biroului Vamal, fiind aplicate semnăturile respective și viza de întreprins acțiunile legale care se impun corespunzător propunerilor din raport. În raport a indicat asupra circumstanțelor cazului supus vămuirii; epuizării tuturor formelor de control vamal disponibile în procesul de vămuire conform art. 185 Codul Vamal, concluzionând că datele din declarația vamală și actele de însoțire corespund, iar în lipsa unor informații ce ar confirma expres un alt an de fabricare, sub sancțiunea art. 61 Codul Vamal, a validat declarația vamală; propunerea către conducere/administrație în vederea dispunerii și remiterii ulterioare a cazului dat spre verificare ulterioară, secției control ulterior a Biroului Vamal Centru și întreprinderea acțiunilor legale ce se impun.

10. Astfel, reclamantul a invocat că a fost determinat să valideze declarația vamală respectivă, doar după aprobarea propunerilor indicate în raport, făcând în așa mod posibilă executarea raportului în partea ce ține de remiterea spre verificare ulterioară Secției control ulterior a cazului dat.

11. Reieșind din circumstanțele cazului și având în vedere extinderea duratei procesului de vămuire, a considerat că unica soluție legală a fost și este doar aceea de a valida declarația vamală indicată, cu remiterea cazului spre verificare ulterioară secției controlului ulterior, care de altfel era și este în drept să acționeze o perioadă mai lungă decât cele 5 zile calendaristice reglementate de art. 199 Codul Vamal, inclusiv având și mai multe instrumente legale posibil de a fi aplicate cazului dat.

12. A relatat că, fiind examinat conținutul ordinului de sancționare, se poate stabili că Serviciul Vamal a calificat eronat fapta sa manifestată prin ignorarea avizului Laboratorului vamal, or, după cum s-a indicat, anume informațiile generale de pe sursa de internet indicată în avizul respectiv, a determinat întocmirea raportului nr. 3608/11 iunie 2021, cu propunerea de a remite Secției control ulterior spre verificare ulterioară a cazului dat. Mai mult, a susținut, că avizul Laboratorului vamal i-a forma unui act juridic consultativ, nefiind un raport de expertiză și/sau de constatare tehnică care ar confirma expres o circumstanță faptică.

13. Reclamantul a arătat, că specialiștii Laboratorului vamal au făcut trimitere doar la o posibilă perioadă de fabricare pentru minitractoare analogice celor supuse vămuirii, circumstanță care prin prisma aceluiași art. 61 Codul Vamal, face imposibilă decidera asupra neconformității datelor declarate și dispunerea modificării informației din declarația vamală, cu încasarea plăților vamale relevante. Exact aceeași logică juridică se relevă și în acțiunile precedentului inspector indicate în actul de inspecție, care de altfel nu a constatat anul de fabricare corect / greșit și nici nu a dispus modificarea datelor din declarația vamală cu indicarea expresă a anului de fabricare necesar a fi ajustat, precum și nici nu a întocmit eventual proces-verbal cu privire la constatarea unei infracțiuni.

14. A considerat, că urmând logica eronată a aplicării avizului Laboratorului vamal pentru modificarea declarației vamale, nu este clar ce urma să întreprindă vis-a-vis de acele minitractoare care, conform aceluși aviz, nu este cunoscut anul de fabricare, or, se impune situația incorectă privind acceptarea parțială a unor date din invoice și o parte din avizul Laboratorului vamal, nefiind clar anul de fabricare în concret.

15. A mai indicat, că nici secția control ulterior a Biroului Vamal Centru nu a dispus regularizarea cazului prin modificarea anului de fabricare în baza avizului Laboratorului vamal, cu încasarea diferențelor plăților vamale posibil rezultate în baza unei decizii de regularizare, întocmite în urma unui control ulterior prin reverificare, așa cum, conform scrisorii Biroului Vamal Centru și inclusiv în baza raportului reclamantului, s-a solicitat interpelarea autorităților vamale japoneze și a dealerilor autorizați ai țărilor limitrofe Ucraina și România, în vederea stabilirii cu exactitate a anului de fabricare a minitractoarelor.

16. Referitor la argumentul potrivit căruia nu putea fi validată declarația vamală din considerentul existenței unor semne de uzură fizică și ștersături pe suprafața jantelor sau ale altor accesorii, reclamantul a invocat că acestea nu puteau determina stabilirea anului de fabricare a minitractoarelor, ci posibil doar anul de fabricare a însăși jantelor respective.

17. Referitor la concluziile organului de anchetă, precum că raportul de expertiză întocmit de CEXIN și concluziile experților nu pot fi luate în considerație, fiind în

contradicție cu Codul Vamal, a reiterat că nu ține de competența funcțională și materială a organului de anchetă de a da apreciere expertizei efectuate și acceptate în procesul de vămuire drept mijloc de probă a anului de fabricare indicat în declarația vamală, cu atât mai mult, că până la etapa emiterii ordinului de sancționare, acesta nu a fost contestat și anulat, iar până la proba contrarie se prezumă a fi legal și întemeiat.

18. Reclamantul a susținut, că este eronată concluzia angajatorului precum că sarcina probațiunii anului de fabricație al minitractoarelor ar reveni agentului economic importator, deoarece, anume așa și a fost în procesul de vămuire, doar că dubiile apărute organului vamal asupra corectitudinii declarării anului de fabricație urmează a fi înlăturate doar de către organul vamal, într-o manieră absolut legală, bazată pe probe și transparent, în caz contrar, intervenind sancțiunea legală stabilită la art. 61 Codul Vamal și, analogic, cea din art. 11 Codul fiscal.

19. La fel, este eronată soluția propusă de către angajator de a invalida declarația vamală și sesizarea organului de urmărire penală conform art. 249 Codul Penal, așa cum, decizia de sesizare a organului de urmărire penală, în lipsa unor probe concludente, reale și pertinente, care ar confirma expres anul de fabricare corect/greșit, era imposibilă de a fi adoptată în procesul de vămuire.

20. Soluția invalidării declarației vamale, aceasta fiind contradictorie cu cealaltă soluție eronată a organului de anchetă de a sesiza organul de urmărire penală, or, invalidarea declarației vamale ar fi dus la anularea actului de voință al agentului economic de a plasa în import marfa dată și care în ipoteza bizară a presupusei existențe a componentei infracțiunii de eschivare de la plăți vamale, declarația vamală respectivă cu actele de însoțire ar fi format un corp delict, care s-ar fi anexat la materialele anchetei penale și nicidecum anulat/invalidat.

21. La emiterea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare, Serviciul Vamal a ignorat circumstanțele de fapt și de drept, inclusiv prevederile art. 206 alin. (5) Codul Vamal și cele ale art. 57 alin. (3) din Legea nr. 302/2017.

22. Reclamantul Golban Dumitru a solicitat anularea ordinului Serviciului Vamal nr. 866-p din 29 iulie 2021 cu privire la destituirea din funcție a dlui Dumitru Golban, Biroul Vamal Centru, restabilirea în funcție și achitarea tuturor plăților salariale cuvenite, repararea prejudiciului moral în mărime de 30 000,00 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

23. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 2 decembrie 2021, s-a declarat inadmisibilă acțiunea lui Golban Dumitru în partea ce ține de pretențiile privind repararea prejudiciului moral.

24. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 2 decembrie 2021, s-a admis parțial acțiunea depusă de Golban Dumitru.

S-a anulat ordinul Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr. 866-p din 29 iulie 2021 cu privire la destituirea din funcție a dlui Dumitru Golban, Biroul Vamal Centru.

S-a restabilit Golban Dumitru în funcția deținută anterior și s-a încasat din contul Serviciului Vamal în beneficiul lui Golban Dumitru salariul mediu lunar pentru toată perioada absenței forțate de la muncă, începând cu 29 iulie 2021 până la 2 decembrie 2021, cu reținerea sumelor obligatorii ce urmează a fi vărsate în bugetul public și bugetul asigurărilor sociale.

S-a încasat din contul Serviciului Vamal în beneficiul lui Golban Dumitru suma de 3 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest, pretențiile lui Golban Dumitru privind compensarea cheltuielilor de judecată au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

25. Hotărârea judecătorească urmează a fi executată imediat în partea restabilirii lui Golban Dumitru în funcția deținută anterior și achitării unui salariu mediu lunar.

26. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 10 decembrie 2021, Serviciul Vamal a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani din 2 decembrie 2021, solicitând casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă integral acțiunea depusă de Golban Dumitru ca neîntemeiată și nefondată.

27. Prin decizia din 22 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Serviciul Vamal și s-a menținut hotărârea din 2 decembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

28. La 23 martie 2023, Serviciul Vamal a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 22 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu adoptarea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

29. La 21 aprilie 2023, Serviciul Vamal a depus recursul motivat. În motivarea recursului a susținut că, soluția instanței de apel este eronată. Instanța nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei și nu a examinat toate probele prezentate de Serviciul Vamal.

30. Ca urmare, a interpretat în mod eronat normele de drept material pertinente speței, fapt ce a succedat emiterea unei soluții greșite și neîntemeiate.

31. În opinia recurentului decizia instanței de apel este nemotivată, ca urmare a neelucidării tuturor circumstanțelor importante speței și aplicarea eronată a normelor relevante speței.

32. Recurentul a susținut că la emiterea actului administrativ contestat, Serviciul Vamal a respectat prevederile art. 120 din Codul administrativ, precum și prevederile Legii nr.302/2017 cu privire la Serviciul Vamal.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

33. Art. XI alin.(3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție):

”Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului”.

34. Art. 195 din Codul administrativ coroborat cu prevederile art.3 alin.(3) din Codul de procedura civilă:

”Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

(3) Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare nu are putere retroactivă”.

35. Art. 245 din Codul administrativ (în vigoare până la 1 septembrie 2023) prevede:

„(1) Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

2) Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel”

36. Art. 193 alin. (3) și (3¹) din Codul administrativ stabilește:

”(3) Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători.

(3¹) În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.”

37. Art. 20 alin. (8) Cod vamal:

”Anul de fabricație se stabilește în baza datelor ce se conțin în certificatul de înmatriculare (pașaportul tehnic) și în codul VIN (numărul de identificare al vehiculului). În cazul necorespunderii datelor din documentele de înmatriculare cu cele din codul VIN, drept bază se iau datele uzinei producătoare a vehiculului sau informația obținută de la dealerii autorizați ai producătorilor de mașini. În cazul în care o persoană prezintă copii ale actelor de înmatriculare,

eliberate anterior de țara exportatoare a vehiculului, și există suspiciuni privind anul de fabricație indicat în aceste copii, anul de fabricație se stabilește în baza datelor uzinei producătoare sau în baza informației obținute de la dealerii autorizați ai producătorilor de mașini.”

38. Art. 247 din Codul administrativ prevede:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.245¹ alin.(1) lit. b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”.

39. Art. 248 alin.(1) lit. d) din Codul administrativ reglementează că:

„Examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz”.

40. Art. 390 alin. (1) lit. e) și f) din Codul de procedură civilă statuează că:

„Decizia instanței de apel trebuie să conțină motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă; concluziile instanței de apel în urma examinării apelului”.

41. În virtutea art.219 alin. (1) Cod administrativ:

”Instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți”.

42. Potrivit art. 13 lit. a), b), c), g) din Legea cu privire la Serviciul Vamal, funcționarul vamal este obligat:

”a) să respecte și să asigure respectarea Constituției Republicii Moldova, a legilor și a altor acte normative, a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;

b) să respecte jurământul depus, să cunoască și să respecte regulamentele de ordine interioară și Codul de etică și conduită al funcționarului vamal, precum și cerințele fișei postului;

c) să fie disciplinat și vigilent, să manifeste inițiativă și perseverență, să îndeplinească conștiincios îndatoririle de serviciu prevăzute de lege; [...]

g) să informeze, în mod corect și în limitele responsabilităților profesionale, persoanele fizice și juridice interesate.”

43. În corespundere cu art. 49 din Legea cu privire la Serviciul Vamal:

”Pentru neîndeplinirea îndatoririlor de serviciu, pentru încălcarea normelor de etică și conduită, pentru pagubele materiale pricinuite, pentru contravențiile sau infracțiunile săvârșite în timpul ori în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de serviciu, funcționarul vamal poartă răspundere disciplinară, civilă, contravențională sau penală, după caz. Răspunderea disciplinară reprezintă un ansamblu de norme care reglementează actele și faptele săvârșite de către funcționarul vamal în exercitarea atribuțiilor sale, considerate a fi abateri disciplinare, precum și de sancțiuni care se aplică în mod corespunzător.”

44. Conform art. 51 din Legea cu privire la Serviciul Vamal

”Constituie abateri disciplinare:

”f) acțiunile care aduc atingere prestigiului Serviciului Vamal;

g) încălcarea normelor de etică și conduită a funcționarului vamal;

i) încălcarea prevederilor referitoare la obligațiile sale, conflictul de interese și restricțiile stabilite prin lege;

Constituie abateri disciplinare grave, ce conduc la destituirea din funcție, următoarele acțiuni comise intenționat sau din imprudență:

”a) acțiunile care contribuie la trecerea bunurilor peste frontiera vamală cu încălcarea legislației vamale, dacă aceste acțiuni nu atrag răspunderea penală;”

45. Conform art. 52 din Legea cu privire la Serviciul Vamal,

”Pentru comiterea abaterilor disciplinare, funcționarului vamal i se pot aplica următoarele sancțiuni disciplinare:

h) destituire din funcție.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

46. Referitor la termenul de declarare a recursului, prevăzut de art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la operarea modificărilor prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 1 septembrie 2023)), Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 22 februarie 2023.

47. În cazul de față, Curtea de Apel Chișinău a notificat părților dispozitivul deciziei la 28 februarie 2023, iar decizia motivată la 20 martie 2023, fapt ce se confirmă prin extrasele din poșta electronică anexate la dosar (f.d.171;172).

48. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că la depunerea recursului, recurentul a respectat termenele prevăzute la art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursurilor).

49. Verificând decizia din 22 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile, Completul de judecată consideră că acesta este admisibil și urmează a fi admis, casată integral decizia instanței de apel cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

50. Prin acțiunea depusă Golban Dumitru solicită anularea ordinului Serviciului Vamal nr. 866-p din 29 iulie 2021 cu privire la destituirea din funcție a lui Golban Dumitru, Biroul Vamal Centru, restabilirea în funcție și achitarea tuturor plăților salariale.

51. În dezvoltarea motivelor se invocă ilegalitatea actului administrativ prin nemotivarea actului, menționând că la baza sancționării reclamantului au fost puse doar presupuneri.

52. Instanța de apel examinând acțiunea, a emis o decizie de menținere a hotărârii primei instanțe, prin care a admis acțiunea depusă de Golban Dumitru constatând unele omisiuni care au afectat în fond și după procedură ordinul de eliberare adoptat.

53. Instanța de apel a considerat că nu a fost probată comiterea abaterii disciplinară, luând ca bază raportul de expertiză judiciară nr.061 din 28.05.2021, întocmit de către Biroul Asociaț de Expertiză Judiciară ”Cexin”.

54. De asemenea, instanța de apel a conchis că angajatorul nu a motivat ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare, în special, a omis să își argumenteze soluția de aplicare a sancțiunii disciplinare sub formă de destituire din funcție, adică, este un act administrativ nemotivat, motivarea sa neputând fi limitată la considerente legate de competența emitentului ori la temeiul de drept al acestuia, ci trebuind să conțină și elementele de fapt care să permită pe de o parte destinatarului să cunoască și să evalueze temeiurile deciziei adoptate iar, pe de altă parte, să facă posibilă exercitarea controlului de legalitate.

55. Completul de judecată menționează că, motivarea actului administrativ reprezintă o cerință esențială în dreptul administrativ, care impune autorităților publice să explice rațiunile și temeiurile juridice sau factuale pe care se bazează actului. Asigură transparența în procesul decizional, permițând persoanei să înțeleagă cum și de ce s-a luat o anumită decizie, care sunt măsurile dispuse prin acesta precum și care au fost considerentele esențiale de fapt și de drept care au stat la baza luării respectivelor măsuri.

56. Decizia instanței de apel nu poate fi menținută, or aceasta prezintă deficiențe în motivare. Conform prevederilor art. 239 din Codul procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

57. Drept urmare, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel incorect a constatat și elucidat circumstanțele cauzei și probele prezentate în cest sens, limitându-se doar la aspectele constatate de către instanța de fond. Or, în conformitate cu art. 373 alin.(5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

58. În cazul de față, analizând actele dosarului, care au stat la baza emiterii ordinului Serviciului Vamal nr. 866-p din 29 iulie 2021 cu privire la destituirea din funcție a lui Golban Dumitru, inspector, Post Vamal Tudora, Biroul Vamal Centru și atenționarea conducerii Biroului Vamal Centru din funcție a dlui Dumitru Golban, Biroul Vamal Centru, prin prisma motivelor de nelegalitate invocate de reclamantul

și prin prisma prevederilor Codului administrativ, Completul de judecată conchide că, decizia instanței de apel este rezultatul unei interpretări și aplicări eronate a dispozițiilor legale.

59. Potrivit ordinul respectiv în privința lui Golban Dumitru, Serviciul Vamal, funcționarul vamal Golban Dumitru, fiind în exercițiul funcției, nu și-a exercitat corespunzător atribuțiile de serviciu manifestate prin validarea declarației vamale cu încălcarea legislației în vigoare, încălcând astfel prevederile art. 20 alin. (8) din Codul Vamal, art. 3 alin. (1), art. 13 alin. (2) lit. a), b), c), g) din Legea cu privire la Serviciul Vamal, art. 4 lit. b), art. 5 pct. 1) lit. a), d), j), k) din Codul de etică și conduită a funcționarului vamal. Astfel, organul vamal a conchis că, prin acțiunile inacțiunile sale, Golban Dumitru a admis comiterea unei abateri disciplinare prevăzute la art. 51 alin. (1) lit. f), g), i) și alin. (2) lit. a) din Legea cu privire la Serviciul Vamal.

60. Instanța de recurs consideră că instanța de apel nu a furnizat o motivare suficientă în ceea ce vizează alegațiile intimatului precum că Ordinul Serviciului Vamal nr. 866-p din 29 iulie 2021 conține elementele esențiale ale motivării și anume, baza juridică, faptele relevante, raționamentul logic, proporționalitatea și echitatea. Or, acest ordin conține o motivare foarte vastă, inclusiv fiind descrisă pretinsa faptă, arătate normele legale care au fost încălcate. Iar eventualul dezacord cu concluziile din ordin poate justifica doar aprecierea acestuia ca fiind neîntemeiat și nicidecum ca nemotivat.

61. În context, instanța de recurs menționează că prin decizia 22 februarie 2023, instanța de apel a conchis asupra temeiniciei pretenției reclamantului Golban Dumitru și a anulat Ordinul Serviciului Vamal nr. 866-p din 29 iulie 2021 cu privire la destituirea din funcție a dlui Dumitru Golban, Biroul Vamal Centru.

62. Însă, în esență, instanța nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei. Nu a examinat toate probele prezentate de Serviciul Vamal, nu a dat un răspuns cu referire la argumentele privind aplicabilitatea în cauză a prevederilor art. 120 din Codul administrativ și a prevederilor Legii nr.302/2017 cu privire la Serviciul vamal, în special nu a oferit o apreciere asupra caracterului încălcărilor comise în activitatea intimatului la validarea declarației vamale și gravitatea urmărilor.

63. Statuând că Golban Dumitru nu a comis nici o abatere disciplinară, instanța de apel a desconsiderat complet prevederile art.20 alin.(8) din Codul vamal care arată modalitățile de stabilire a perioadei de exploatare a unui vehicul la introducerea pe teritoriul vamal al Republicii Moldova. A acordat valență unui raport de expertiză extrajudiciară, fără să arate în ce măsură concluziile din acesta sunt relevante. Or, potrivit aceluși raport, nu a fost putut de stabilit fizic care este anul de producere a minitractoarelor, iar invoce-urile anexate la declarația vamală nu ar fi contrafăcute.

Însă un invoice nu e prevăzut ca document justificator pentru stabilirea anului de fabricare, iar faptul că e menționat într-un raport extrajudiciar nu îi oferă o valență superioară prevederilor art.20 alin.(8) din Codul vamal.

64. Astfel, Completul de judecată atrage atenția asupra faptului că decizia instanței de apel creează o impresie rezonabilă de superficialitate.

65. Deci, la rejudecare instanța de apel urmează să analize minuțios circumstanțele care au stat la baza aplicării ordinului sancționare a lui Golban Dumitru.

66. Or, în lipsa unor răspunsuri clare, există incertitudini în ceea ce privește raționamentul instanței și modul în care a fost aplicată legea în acest caz.

67. Față de considerentele mai sus expuse, instanța de recurs ajunge la concluzia că soluția adoptată de către instanța de apel nu este suficient de motivată.

68. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare. Conform unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

69. Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce, în speță, lipsește.

70. Or, principiul procesului echitabil reclamă că hotărârea să fie motivată, justițiabilul având posibilitatea să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevedea o cale de atac împotriva acestei hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare, pune în pericol dreptul la un proces echitabil (cauza Kaufman vs. Belgia, 1986).

71. Astfel, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre. În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994).

72. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că efectul art. 6 § 1 din Convenție este, inter alia, de a plasa un „tribunal” sub o obligație de a efectua o 12 examinare adecvată a declarațiilor, argumentelor și probelor, fără a prejudicia

evaluarea acestora sau a faptului dacă ele sunt relevante pentru decizia sa. Corelând prevederile legale procedurale naționale cu jurisprudența CtEDO referitor la obligația instanțelor naționale de a-și motiva soluțiile, instanța de recurs conchide că circumstanțele expuse anterior denotă că instanța de apel nu și-a îndeplinit obligațiile. Iar aceasta nu poate echivala decât cu încălcarea dreptului la un proces echitabil al recurenteii, inclusiv dreptul de acces liber la justiție în raport cu obligația instanței de „a auzi” justițiabilii, garantat de art. 20 din Constituție și art. 6 § 1 din Convenție.

73. În concluzie, în cazul analizat, Completul de judecată consideră că singura soluție legală și rezonabilă este casarea integrală a deciziei și trimiterea spre rejudecare a cauzei.

74. Or, instanța de recurs, în limitele recursului nu poate analiza motivele invocate în recurs, aceste aspecte urmând a fi apreciate de instanța de apel la examinarea cauzei în fond.

75. La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, să verifice circumstanțele importante și probele administrate și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al participanților la proces la un proces echitabil.

76. Conform art. 258 alin. (3), art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul depus de Serviciul Vamal.

Casează decizia din 22 februarie 2023, adoptată, în cauza de contencios administrativ depusă de Golban Dumitru împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova privind contestarea actelor administrative, restabilirea la locul de muncă și compensarea cheltuielilor de judecată.

Restituie cauza spre rejudecare, la Curtea de Apel Centru, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc